

Norges
Handikapforbund

Innspill til arbeidet med statsbudsjettet for 2021 Transport- og kommunikasjonskomiteen

Regjeringen har lagt fram et lite framtidsrettet budsjett, som ikke bygger ned barrierer. Vi finner ingen ambisjoner for universell utforming som strategi for inkluderende samfunnskvalitet og bærekraft. Det betyr at diskrimineringen fortsetter.

Regjeringen har et mål om et likestilt samfunn, der alle innbyggere kan delta og bidra til fellesskapet. Dette er et mål vi i Norges Handikapforbund slutter oss helhjertet til. Norge har fått kritikk av FN for alvorlige og systematiske brudd på menneskerettighetene overfor funksjonshemmede. Likestillingen er en utopi. Funksjonshemmede blir diskriminert. Blant annet kritiserer FN norske myndigheter for ikke å ta funksjonshemmede på alvor som fullverdige samfunnsborgere. Konsekvensen er at det ikke blir gjort nok for å sikre at funksjonshemmede har reelle muligheter til å leve selvstendig og delta i samfunnet på lik linje med andre.

For å lykkes med å skape et samfunn som innfrir funksjonshemmedes menneskerettigheter, er det nødvendig å bygge ned barrierene for deltakelse. Det trengs konkrete tiltak på mange samfunnsarenaer, og det trengs satsing med friske midler gjennom statsbudsjettet. I regjeringens forslag til statsbudsjett, forventet vi å se et krafttak for likestilling og menneskerettigheter for funksjonshemmede. Vi forventet et solid løft for universell utforming, en styrket innsats for et inkluderende arbeidsliv og, ikke minst, en opprusting av alle landets utilgjengelige skoler. Vi forventet også, som et minimum, et budsjett som ivaretar det økonomiske sikkerhetsnettet som mange funksjonshemmede er avhengige av. Det vi ser, er imidlertid et budsjett som fortsetter å sette funksjonshemmede på sidelinjen og som øker ulikhetene i folks levekår.

Våre hovedkrav er:

- Øke satsingen på universell utforming av jernbanestasjoner.
- Gjøre den utvidede TT-ordningen for brukere med særskilt behov landsomfattende.
- Redusere de store ekstrakostnadene innføringen av AutoPass på ferger medførte for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Ta gjerne kontakt med oss for mer informasjon.

Nestleder Magnhild Sørbotten, Norges Handikapforbund, mobil 916 12 875
magnhild7@gmail.com

Universell utforming. Kollektivtrafikk for alle.

Progr.kat. 21.50 Jernbaneformål, kap. 1352 Jernbane infrastruktur, post 72 Planlegging og post 73 Utbygging

Norge har tilsluttet seg FNs bærekraftsmål og skal i følge delmål 11.2: "Innen 2030 sørge for at alle har tilgang til trygge, lett tilgjengelige og bærekraftige transportsystemer til en overkommelig pris, og bedre sikkerheten på veiene, særlig gjennom utbygging av offentlige transportmidler og med særlig vekt på behovene til personer i utsatte situasjoner, kvinner, barn, personer med nedsatt funksjonsevne samt eldre." Dette målet kan sammenstilles med artikkel 9 i FNs funksjonshemmedekonsensjon (CRPD) der det slås fast at "samfunnet skal identifisere og fjerne hindringer som vanskeliggjør tilgangen til bygninger, transport og arbeidsplasser".

FN-komiteen CRPD sier i sin merknad til Regjeringen (mai 2019) følgende: "I lys av konsensjonens artikkel 9 og komiteens generelle kommentar nr. 2 (2014) om tilgjengelighet, anbefaler komiteen at konsensjonsparten i arbeidet med å oppfylle FNs bærekraftsmål 9 og delmål 11.2 og 11.7:

(a) Fjerner alle eksisterende barrierer som hindrer tilgang til bygninger og tjenester som er åpne for allmennheten, blant annet transport og informasjons- og kommunikasjonstjenester, herunder ved å fremme universell utforming av varer og tjenester, og bruk av punktskrift, teksting, tegnspråktolkning, samt lettlest- og andre alternative kommunikasjonsformater og -måter for å lette tilgjengeligheten for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

(b) Innfører forskrifter for å fastsette tidsfrister og konkrete tiltak med øremerket finansiering for universell utforming av eksisterende bygninger, som prioriterer grunnskoler og videregående skoler, og transportmåter i handlingsplanen for universell utforming for 2015–2019;

I dag er det 334 stasjoner på jernbanenettet. Ved utgangen av 2019 var 30 av disse universelt utformet, dvs noe under 9%. Regjeringen opererer med tilgjengelighet, dvs at det kan brukes heis, eller rampe fra plattform for å komme på toget, som et delmål på veien til universell utforming. Erfaringene viser at det ikke skal mer til enn at toget har stoppet noen meter lenger framme enn normalt, før ramper ikke kan brukes og toget blir utilgjengelig. NHF aksepterer ikke at mennesker med nedsatt funksjonsevne stenges ute fra å reise kollektivt og krever en sterkere satsing på universell utforming på jernbane.

NHF ber komiteen:

- Kreve en egen framdriftsplan for universell utforming av togstasjoner, med tidsfrister. Sette av midler til å gjøre nødvendige oppgraderinger. Rapportere årlig på status og utvikling.
- Kreve et eget oppdrag og en egen handlingsplan på universell utforming i den kommende NTP.

TT (Tilrettelagt transport)

Prog.kat. 21.40. Kapittel 1330 Særskilte transporttiltak. Post 60 Utvidet TT-ordning for brukere med særskilte behov.

Mangel på universell utforming av reisekjeden medfører et stort behov for særskilte transporttiltak for at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal kunne delta i samfunnet. NAVs arbeids- og utdanningsreiser bidrar positivt til mulighetene for å delta i arbeid og utdanning i alle fylker. Transport er nøkkelen til sosial deltagelse, og for mange er TT det eneste reelle transporttilbudet. Fylkene rapporterer for 2019 at den utvidede TT-ordningen bidrar til at brukerne er mer aktive. Regjeringen foreslår å videreføre ordningen til de samme fylkeskommunene som er omfattet nå, med en samlet bevilgning på 270,6 mill for 2021.

- **NHF ber komiteen** øke rammen med 150 mill med sikte på å inkludere de resterende fire fylkene (Oslo, Rogaland, tidligere Vest-Agder og tidligere Akershus), kommunene Drammen, Ringerike og 150 brukere i Møre og Romsdal.

Fergepriser

Prog.kat. 21.30. Kapittel 1320 Statens vegvesen. Post 72 kjøp av riksveiferjetjenester

Mangel på universell utforming av reisekjeden medfører at mange med nedsatt bevegelsesevne må kjøre bil, der andre kan reise med buss. Før overgangen til bruk av AutoPass på ferge fikk mennesker med bilstøtte fra NAV, og de som hadde rett på støtten, men valgte å fullfinansiere egen bil, 50% rabatt på fergebilletter. Etter 1.3.2018 ble rabatten for ovennevnte reisende fjernet helt. Tidligere samferdselsminister Jon Georg Dale uttalte i en pressemelding fra samferdselsdepartementet "då AutoPass vart innført, var det ikkje meininga at folk skulle få eit dårlegare tilbod." (Pressemelding august 19 i forbindelse med rabattkort for personer). Denne gruppen bevegelsehemmede har dermed fått doblet fergeprisene allerede før det kom generelle prisøkninger. Vegdirektoratet mener det ikke er mulig å registrere mennesker med rett på bilstøtte fra NAV i AutoPass, slik man registrerer mennesker med HC-kort i AutoPass. NHF kan ikke akseptere at det legges store ekstrakostnader på folk som pga manglende universell utforming ikke kan reise kollektivt. I mangel av muligheter til å knytte rabatter til NAV-stønad til bil, er det naturlig å knytte det til HC-kort.

- **NHF ber komiteen** gå inn for fergerabatt på 50% for innehavere av HC-kort.

Norges Handikapforbund, 19.10.2020.

Innspill til arbeidet med statsbudsjettet fra Norges Handikapforbund